basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

2023

NASIENRIGLYNE

LIMPOPO

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/ EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word geen punte toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: *BLADSAK* – Lucas Malan

VERHAAL A: "DIE STEM VAN 'N KIND" – Pieter Pieterse

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	Zambezi(rivier)	1
1.2	• (Teen) skemer • As dit begin aand word • Aan die einde van die dag • As die son begin sak • As dit begin donker word *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.3	Mamaropeni/Motsumi se vrou/Mohlapi se ma *(Enige EEN)*	1
1.4	'n vergelyking	1
1.5	• Die mense van Kubu het Molaeledi se boodskap gehoor. • Molaeledi het langs die rivier bly staan tot dit begin donker word het. • Morobula het weer aan sy boot begin werk. • Die kinders het rivier toe geloop om Morobula te gaan koggel. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
1.6.1	D/... was bekommerd oor sy toekoms.	1
1.6.2	A/... was die enigste inwoner van Kubu wat geletterd was.	1
1.6.3	E/... het saam met die jagters weggegaan om vir hulle te wys waar hulle die diere moet soek.	1
1.6.4	B/... het sy familie gehelp, al het hy ver van hulle af gewerk.	1
1.7	boot	1
1.8	D/Morobula reg moet wees om sy boot op die water te kry.	1
1.9.1	saam met sy maats vir Morobula geterg	1
1.9.2	kwaai	1
1.10.1	Molaeledi ... • was besig om groot te word/was nie meer 'n kind nie. • was nie meer so deel van die ander kinders nie. • het nou anders na dinge gekyk. • het begin verstaan waarom Morobula gedoen het wat hy gedoen het. • was skaam oor wat hy gedoen het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

1.10.2	• Hy het nie die reg gehad om aan ander kinders te slaan nie. • Een kind mag nie 'n ander kind slaan nie. • Hy kon hulle baie seergemaak het. • Hy kon in groot moeilikheid by hulle ouers beland het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.11	Ek sou ... • haar gaan troos het/vir haar gesê het ek is daar naby. • vir haar verduidelik het waarom ek kwaad was. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	Ek het geleer dat ... • daar 'n tyd vir alles is. • grootword deel van die lewe is/ons almal groot word. • 'n mens grootword moet aanvaar/positief daaroor moet voel. • grootword veranderinge meebring. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VERHAAL B: "KONING LEEU SE GESKENKE" – Pieter W Grobbelaar

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	Boerbok (se vrou)	1
1.14	Hy wou vir hulle wys dat hy 'n goeie koning is. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.15	A/dit 'n baie lekker partytjie was.	1
1.16.1	Olifant/olifant	1
1.16.2	streepjas	1
1.16.3	blou/potblou	1
1.16.4	sterte	1
1.17.1	E/Sy horings lyk nie dieselfde nie.	1
1.17.2	C/Hy moes tevrede wees met iets wat niemand anders wou hê nie.	1
1.17.3	A/Sy reuk het die ander diere laat weghardloop.	1
1.17.4	D/Hy was te skaam om sonder klere tussen ander diere te kom.	1
1.18	Hy het Leeu se veldmedisyne gedrink.	1
1.19.1	vies	1
1.19.2	jammer vir	1
1.20	Jakkals ✓ en Wolf ✓	2

1.21	• Koning Leeu eet/vang bokke/hou van vleis. • Die bokvrouens was bang koning Leeu sou hulle opeet. • Hulle het koning Leeu nie vertrou nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.22	• Leeu het al die diere uitgenooi en hulle kon nie weier nie. • Leeu het eerste geëet. • Die ander diere moes wag dat Leeu eerste eet. • Leeu het besluit wie kry wat. • Die diere moes tevrede wees met wat hulle gekry het. • Leeu het die diere berispe/gestraf as hulle verkeerd opgetree het., bv.: o Hy het Olifant se neus tot op die grond gepluk. o Hy het Renoster geklap. • Leeu het hom nie laat aanjaag nie. • Leeu was nie jammer/het nie om verskoning gevra toe hy op Koggelmander se kop getrap het nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.23	Dit beklemtoon ... • hoe baie diere by die partytjie aangekom het. • die verskillende diere wat by die partytjie aangekom het. • dat die diere die koning gehoorsaam het/die partytjie bygewoon het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.24	Skilpad ... • was te laat vir die partytjie. • het geen geskenk gekry nie. • het nie melk of heuning gekry nie. • moes tevrede wees met 'n horingdop (wat Krokodil/iemand anders vir hom gemaak het.) *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
	TOTAAL:	**40**

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 2: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1	• Lucky se prokureur het hom by Wilma afgelaai. • Lucky wou nie sy sak in die stoorkamer gaan hang nie. • Wilma het Lucky gedreig om hom weg te stuur. • Lucky het Binki oor haar naam gespot. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)* *(Indien die kandidaat 'n gedeelte van 'n gebeurlikheid uitlaat, sien ons dit as 'n oorskryffout, solank die gebeure op die regte plek is)*	1 1 1 1
2.2.1	Lucky het ... • na Binki se kontakte ('contacts') gekyk. • Sabrina se naam (op Binki se foon) na "Ma" toe verander. • sy eie naam en nommer op Binki se foon ingetik. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
2.2.2	• Lucky se ma het hom geleer dat dit verkeerd is om volwassenes/ ouers op hulle name te noem. • Lucky se ma het hom anders geleer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.3	Sy het gesê ... • "Ma" laat haar oud voel. • haar vriende het vir haar gelag. • haar werknemers moet haar respekteer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.4.1	huise	1
2.4.2	sakevrou	1
2.5	Saterdag	1
2.6	D/dit wat hy verkeerd gedoen het, nie so erg was nie.	1
2.7.1	B/... het Lucky laat besef dat hy verkeerd optree.	1
2.7.2	A/... was klein en baie spelerig.	1
2.7.3	E/... was kalm en mooi met kinders.	1
2.7.4	C/... se dood het Wilma laat besluit om mense te help.	1

2.8.1	• Sy het brandwonde opgedoen/seergekry. • Haar ma het vir haar letsels gegril/wou nie saam met haar bly nie. • Haar hondjie is dood. • Sy het skool verlaat. • Sy het skuldig gevoel dat sy nie Dukie se lewe gered het nie. • Sy het gevoel/ervaar wat dit is om iets te verloor (verlies ervaar). • Sy het haar huis verloor. • Binki was so getraumatiseer dat sy glad nie selfvertroue gehad het nie. • Sy was skaam/sku vir mense en bang vir diere. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.8.2	Lucky het ... • goeie lesse geleer/geleer dat hy verkeerd opgetree het. • geleer om diere/ander mense te respekteer. • geleer dat hy nie kon doen en sê wat hy wou nie. • nuwe vriende gemaak. • geleer dat hy nie die enigste een is wat swaarkry nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat kan net algemeen noem dat hy goeie lesse geleer het of spesifieke lesse noem.)*	1
2.9	Die lelike woorde ... • sê vir die leser hoe Lucky voel. • pas by/versterk/bevestig Lucky se gevoelens. • maak Lucky se karakter geloofwaardig. • pas by Lucky se karakter. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.10	• Lucky en sy ma was arm en kon nie troeteldiere aanhou nie. • Lucky het nie saam met diere grootgeword nie. • Lucky het nie as kind die kans gehad om na troeteldiere om te sien/troeteldiere te versorg nie. • In Lucky-hulle se huis was daar net geld vir die nodigste goed en hy kon nie verstaan dat mense soveel geld aan troeteldiere bestee nie. • "Ons het nie geld vir 'n pop wat net vreet en piepie nie" • Hy kon met niemand (daaroor) praat nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.11.1	boontjies	1
2.11.2	vriende/maats	1
2.11.3	• ryk varke • ryk rotte • ryk boude • ryk/spoilt brats *(soos in die drama)* • stinkrykes • bedorwe bôggers *(Enige EEN)*	1

2.11.4	olie/leerolie	1
2.12.1	• (Op Wilma se) perdeplaas/perdryskool • Silwerkloof (Stalle) *(aanvaar indien kandidaat Silverkloof skryf)* *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.12.2	Die magistraat/landdros/hof/prokureur *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.13	Lucky/Hy moes ... • die stalle uithark/skoonmaak/vuil strooi uitvee. • vars strooi/nuwe gras/skoon strooi insit. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.14	sarkasties	1
2.15	• Lucky se ma moes soggens vyfuur/vroeg al opstaan om die bus werk toe te haal. • Sy ma moes 7 blokke stap om by die bus(halte) te kom. • Sy moes baie ver met die bus ry om by die werk te kom. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.16.1	min	1
2.16.2	het nie omgegee wat hy sê nie	1
2.17	B/daar elke dag probleme in sy lewe was.	1
2.18.1	C/Wilma het gesukkel om Lucky se negatiewe houding te verander.	1
2.18.2	E/Binki het sekere werkies gekry om te doen.	1
2.18.3	A/Gestremdes kon die ervaring van perdry ervaar.	1
2.18.4	D/Binki het nie na 'n skool toe gegaan nie.	1
2.19	• Binki was haar verantwoordelikheid. • Sy kan nie haar verantwoordelikheid op iemand anders afskuif nie. • Sy het Binki hartseer gemaak. • Na die tragiese voorval moes Binki se ma haar dogter versorg het/'n huis voorsien het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.20	• Binki kon alleen wees. • Binki het daarvan gehou om alleen te wees. • Wilma het vir haar omgegee. • By Wilma het sy vriende gemaak met Lucky en die perde. • Sy het geleer om haar man te staan teen haar ma. • Sy het vrede gemaak met die probleme in haar lewe. • Wilma het vir Binki dinge/werkies gegee om te doen. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

2.21	Ek het geleer dat 'n mens ... • nie dinge moet aanneem/aanvaar/sê as jy nie seker is van die feite nie/nie moet oordeel nie. • moet dink voor jy praat. • moet seker maak van jou feite. • nie seerkry/woede/pyn as verskoning vir aggressiewe gedrag/ lelike optrede kan gebruik nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.22	• Die drama eindig positief/op 'n ligte noot. • Daar was harmonie tussen al die karakters. • Almal is gelukkig. • Lucky en Binki het vriende geword. • Lucky en Binki het geleer om hulle omstandighede te aanvaar. • Binki was nie meer so teruggetrokke/skaam/bang vir alles nie. • Lucky was nie meer so kwaad nie. • Lucky het verskillende lewenslesse geleer. • Lucky was nie meer wreed teenoor die diere nie./Lucky het liefde vir die diere ontwikkel. • Lucky het geleer om vergifnis te vra. • Lucky doen sy werk. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL:	**40**
GROOTTOTAAL:	**40**

Kopiereg voorbehou